

DONIRAJ

VIJESTI I SAVJETI

U idućih 5 do 10 godina svijet će se suočiti s pandemijom raka

Tanja Rudež, 21. srpnja 2022.

Kada je na Silvestrovo 2019. godine objavljena agencijska vijest kako je Kina Svjetskoj zdravstvenoj organizaciji (WHO) prijavila nekoliko slučajeva neobične upale pluća zabilježenih u gradu Wuhanu, malo tko se zbog toga zabrinuo. Većina ljudi radosno je iščekivala dolazak nove godine nimalo ne sluteći da će se 2020. pretvoriti u godinu straha i umiranja. Već u siječnju nova se bolest covid-19, uzrokovana koronavirusom SARS-COV-2, munjevito proširila pa su kineske vlasti 23. siječnja 2020. uvele rigidni lockdown u 11-milijunskom Wuhanu.

Uzalud, SARS-CoV-2 već je krenuo u nezaustavljiv pohod diljem globusa i WHO je 11. ožujka, nakon nekoliko tjedana oklijevanja, proglasio pandemiju koronavirusa odnosno bolesti covid-19 koju uzrokuje.

Prije toga, WHO je u lipnju 2009. proglasio pandemiju gripe H1N1, poznate i kao svinjska gripa, ali ona ni iz bliza nije izazvala takve globalne poremećaje kao pandemija koronavirusa. Mnogi analitičari smatraju da se pandemija koronavirusa može uspoređivati samo s pandemijom španjolske gripe koja je od 1918. do 1920. godine odnijela živote između 50 i 100 milijuna ljudi diljem svijeta.

Danas, nakon više od 2,5 godine od proglašenja pandemije koronavirusa, nitko od znanstvenika i liječnika ne usudi se prognozirati kad će ona završiti.

Pandemijski valovi nižu se jedan za drugim. U Hrvatskoj smo upravo na početku šestog vala koji generiraju BA.4 i BA.5, vrlo zarazne podvarijante omikrona koji je početkom ove godine preuzeo primat nad ostalim sojevima koronavirusa. Srećom, čini se da ni podvarijante BA.4. i BA.5, kao i ostale inačice omikrona, kod većine ljudi ne uzrokuju težu kliničku sliku zbog čega bi bila potrebna hospitalizacija.

„ Pandemijske 2020. godine Hrvatska je ostala bez 57.023 stanovnika, a 2021. godine umrlo je čak 63.611 ljudi. To su najveće godišnje brojke preminulih u našoj zemlji od završetka Drugog svjetskog rata.

I dok većina ljudi pokušava živjeti kao i prije pojave koronavirusa, statističari i analitičari redovito iznose brojke. A one su u cijelom svijetu sumorne.

Iako je službeno od početka pandemije od covida-19 diljem svijeta umrlo 6,387 milijuna ljudi, smatra se da je ta brojka podcijenjena. Tako UN procjenjuje da je 2020. godine u svijetu zabilježen višak smrtnosti od približno pet milijuna ljudi, dok je 2021. godine ta brojka iznosila 10 milijuna. Procjena od 15 milijuna smrtnih slučajeva viška tijekom 2020. i 2021. u skladu je s procjenama drugih organizacija. Ugledni britanski tjednik *The Economist* svoju središnju procjenu viška smrti u pandemiji procjenjuje na 17,6 milijuna, a Svjetska zdravstvena organizacija (koja je organizacija UN-a), pak, iznosi procjenu viška smrti od 14,9 milijuna.

Višak smrti jedna je od temeljnih epidemioloških i demografskih mjera koja označava povećanje broja umrlih osoba na nekom području. Najčešće se izražava kao odstupanje broja umrlih u odnosu na prethodnu godinu ili petogodišnji prosjek pe se određeni broj smrti može pripisati pojavi neke bolesti, u ovom slučaju covidu-19. Brojčani suvišak smrti sastoji se od najmanje tri sastavnice: smrti pripisivih koronavirusu, smrti koje su prouzročene koronavirusom koji nije bio dijagnosticiran i smrti koje nastaju kao posljedica poremećaja u redovitom radu zdravstva.

Tijekom 2,5 godine pandemije u Hrvatskoj je službeno od koronavirusa preminulo 16.156 ljudi (aktualna brojka u trenutku nastanka ovog teksta) što našu zemlju svrstava među desetak zemalja u svijetu s najvećom smrtnošću na milijun stanovnika. No, ta brojka ne daje potpunu sliku jer je pandemijske 2020. godine Hrvatska ostala bez 57.023 stanovnika, a 2021. godine umrlo je čak 63.611 ljudi. To su najveće godišnje brojke preminulih u našoj zemlji

Dr. Branko Kolarić, ravnatelj zagrebačkog Nastavnog zavoda za javno zdravstvo Andrija Štampar. Pandemija je svakako utjecala na pogoršanje općeg zdravstvenog stanja populacije.

Pandemija covid-19 "preplavila" je zdravstvene sustave diljem svijeta, utječući na dijagnozu i liječenje drugih bolesti.

Društveno distanciranje i karantena smanjili su stopu dijagnoze zaraznih respiratornih bolesti kao što je sezonska gripa, no to se snažno odrazilo na liječenje drugih bolesti, kao što je rak.

Najveći je problem pandemije taj da se ljudi nisu odazivali (i još se ne odazivaju) na preventivne i redovite preglede. Stoga stručnjaci upozoravaju na dvije posljedice pandemije koronavirusa na dijagnostiku i liječenje malignih bolesti. Jedna je ta da će tumori u trenutku dijagnoze biti mnogo veći, što znači da će i smrtnost biti veća budući da smo najuspješniji u liječenju tumora kad ih rano 'uhvatimo'. Drugo, što je lošiji socioekonomski status zemlje, to će posljedice biti veće. Stoga su prognoze stručnjaka da ćemo se u idućih pet do deset godina suočiti s pandemijom raka u nizu zemalja, posebice u onim siromašnijima.

Nadalje, medicinska istraživanja diljem svijeta također su usredotočena na covid-19, što potencijalno odgađa istraživanja i otkrića o drugim bolestima. Stoga su druge zarazne bolesti poput malarije, HIV-a i tuberkuloze stavljene na marginu, unatoč tome što su i dalje vrlo stvarni problemi, osobito u zemljama u razvoju.

„ Stručnjaci prognoziraju da ćemo se u idućih pet do deset godina suočiti s pandemijom raka u nizu zemalja, posebice u onim siromašnijima.

"Pandemija je uzrokovala veliko opterećenje dijelova zdravstvenog sustava što je, uz smanjenje broja zaraženih i umrlih, i bio razlog uvođenja brojnih protuepidemijskih mjera. Države koje su imale lošiju kontrolu epidemije imale su veliki višak smrtnosti te zauzetost zdravstvenih sustava za pokrivanje uobičajenih poslova", komentirao je dr. Branko Kolarić, ravnatelj zagrebačkog Nastavnog zavoda za javno zdravstvo Andrija Štampar.

Tako su, dodao je, i kod nas značajno umanjene aktivnosti u provođenju nacionalnih programa ranog otkrivanja i liječenja malignih bolesti.

"To je dovelo do kasnije dijagnostike, a onda i liječenja malignih bolesti, a sve posljedice još ni ne znamo. Neki su zagovarali da se ne treba toliko posvetiti reakciji na covid-19, no to jednostavno nije bilo moguće: ozbiljno bolesni ljudi morali su dobiti skrb za akutna stanja. Stoga su sve kronične bolesti, pa tako i maligne, imale 'zastoj' u obradi i liječenju. Što su zdravstveni sustavi bili manje opterećeni pacijentima s covidom, moglo se obaviti više redovnih aktivnosti. Sada se nosimo s posljedicama u smislu pogoršanja regulacije krvnog tlaka, šećerne bolesti, malignih bolesti te mentalnih poremećaja. Tako da bih rekao da je pandemija svakako utjecala na pogoršanje općeg zdravstvenog stanja populacije. No, nismo imali izbora već što kvalitetnije suzbijati epidemiju. Neke države u tome su bile više, a neke manje uspješne", zaključio je Branko Kolarić.

*** Tekst je objavljen u sklopu projekta poticanja novinarske izvrsnosti Agencije za elektroničke medije.**

TAGS #BRANKO KOLARIĆ #MALIGNNA BOLEST #PANDEMIJA #PANDEMIJA RAKA #RAK #VIŠAK SMRTI

Tanja Rudež

Tanja Rudež dugogodišnja je znanstvena novinarka Jutarnjeg lista. Dobitnica je nagrade Britanskog udruženja znanstvenih pisaca (ABSW) za najbolju europsku znanstvenu novinarku 2015. godine.

RELATED POSTS

U Hrvatskoj živi 170.000 osoba koje su bolovale od karcinoma

Nismo same, 4. veljače 2019.

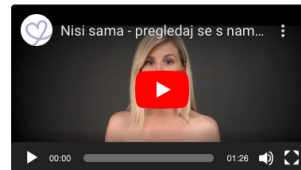
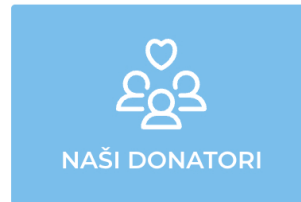
Prekomjerna težina povezana je s povećanim rizikom za čak 11 vrsta raka

Nismo same, 18. ožujka 2017.

Drugi Dan dojki & BRA Day u Hrvatskoj

Nismo same, 29. rujna 2017.

NOVE OBJAVE

✓ Prof. dr. Boris Brkljačić: "Rak dojke više nije najčešći zloćudni uzrok smrti u žena"
22. studenoga 2022.

✓ U Zagrebu održana „zdrava kava s doktorima“ udruge Nismo same s vrhunskim liječnicima i stručnjacima
22. studenoga 2022.

✓ Danas u Velvetu 'zdrava kava s doktorima' udruge NISMO SAME
21. studenoga 2022.

PREUZIMANJE SADRŽAJA

Svi sadržaji na Nismo same su autorski. Molimo sve zainteresirane za preuzimanje originalnog sadržaja da nas kontaktiraju na info@nismosame.com.

Izrada i održavanje web stranice:

PRATITE NAS

ISPRINTAJ ČLANAK

